

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 4—
» Nemčijo . . . » 5—
» ostalo inozemstvo . » 6—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej. Posamezna številka velja 10 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte po 20 h za 1 cm². Za male oglašaje se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravištvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravništvó lista »Mir« v Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26. Poštnohoran. račun št. 96.232.

Leto XXXV.

Celovec, 15. septembra 1916.

Št. 37.

Gorica in Slovenci.

Gorica je do polovice slovensko mesto. Okolica goriška je pa popolnoma slovenska. Zato je Gorica v javnem življenju dobivala vedno bolj slovenski značaj in pri zadnjih volitvah v Gorici so se Italijani vzdržali le še s pomočjo Nemcev, ki so volili z Italijani. Vendar goriški Slovenci niso imeli javnih ljudskih in meščanskih slovenskih šol. Zato je dne 19. junija t. l. poslala slovenska duhovščina goriška gospodu ministru za notranje zadeve spomenico, v kateri polaga v imenu slovenskega ljudstva na Goriškem k vzožju Najvišjega prestola izraze svoje neomajene podedovane zvestobe in globoke otroške vdanosti do svojega ljubljenešega cesarja in najvišje dinastije. Spomenica izraža prošnjo, naj visoka vlada postavi po zgledu v Istri vladnega komisarja, ker se je deželni glavar s svojimi uradi že pred izbruhom vojske umaknil iz dežele in se še čez leto dni ni vrnil v tako težko preizkušeno Goriško. Konečno se vlada prosi, da pripomore Gorici, ki leži v sredi slovenskega dela dežele in šteje polovico slovenskega prebivalstva, do javnih slovenskih ljudskih in meščanskih šol. Ker pa tudi ostali slovenski del Gorice nima sedaj nobene srednje šole, zato naj vlada s prihodnjim šolskim letom, če le mogoče, odpre v kronovini sami prej obstoječe srednje šole, a v mestu Gorici z javnimi napisi dokaže, da je vedno patriotsko čuteče ljudstvo v tem težkem času pri visoki vladi našlo enakopravnost.

Podobno spomenico kot goriška duhovščina so poslali goriški župani na tržaškega namestnika barona Fries-Skene dne 23. julija. Medtem so dne 9. avgusta vkorakali v Gorico Italijani. Županstvo Osek-Vitovlje naznanja z dne 6. septembra v »Slovencu« 11. t. m. ostalim županstvom, da je dobil oseški župan od c. kr. namestnika potom goriškega okrajnega glavarstva tudi za druge odgovor na imenovano spomenico.

G. namestnik pravi v tem odgovoru, da hoče pospeševati interese teh občin in njih patriotsko mislečih prebivalcev. Posebno želji po zopetni otvoritvi slovenskih šol v Gorici se ugodi, kakor hitro to dovolijo razmere. Tudi vprašanje uličnih napisov v Gorici, s katerimi se je namestništvo

že pečalo, se reši v ugodnem času, tako da bo odgovarjala upravičenim željam slovenskega prebivalstva.

Že dalje časa kakor eno leto so prosili goriški Slovenci za dvojezične napise, pa jih niso dobili. Sedaj, ko je Gorica v laški posesti, pa so dobili vsaj obljubo, da se jim želja po slovenskih šolah in slovenskih napisih v Gorici izpolni, kakor hitro dobimo Gorico nazaj.

Upajmo, da bo vlada tudi drugod šla Slovincem tako na roko, kakor na Goriškem. Zaslužili smo to.

Romunija vznemirjena.

Romunija je čez noč in nepričakovano udarila preko ogrske meje v Sedmograško. Prehiteti nas je hotela. Na jugu proti Bolgariji se je pa zanesla na Donavo in svoje obdonavske trdnjave. Račun Romunov pa se je izkazal kot napačen. Vojaška sila Romunov v Tutrakanu in v Silistriji je bila preslaba in ni vzdržala naskokov združenih Bolgarov in Nemcev. Po večdnevnem naskakanju je bil Tutrakan zavzet. Romuni so izgubili nad 20.000 na ujetnikih, mnogo pa jih je utonilo v Donavi. Silistriji zato niso več branili, ampak so se kratkomalo umaknili iz nje. Čutijsko se preslabe.

V Bukarešti so slavili sedmograške »zmage«. V tej radostni omotici jih je presenetilo streljanje iz topov. Izprva so mislili, da topovi naznanjajo kako novo zmago. Ko se je pa popoldne izvedelo o romunskem porazu pri Tutrakanu, je prebivalstvo izgubilo pamet in glavo. Vse je hitelo na kolodvor iz strahu pred Bolgari. Beg je trajal vso noč. Bogati in revni so bežali peš in na ročnih vozičkih vozili svoje imetje. Da se ta brezglavost še dalje ne razpase, se je vstavila telefonska zveza, tudi za urade. Glavni stan je premeščen iz Bukarešte v Ploesti Sinja, kamor se je podal generalni štab in uradniki vojnega ministrstva. Le zunanje ministrstvo ostane v Bukarešti, da prikriva poraz. Poslanike zaveznikov povabijo v glavni stan, kjer je tudi Bratianu. Ker se bojijo vstaje, so orožništvo na petkratnoštevilo pomnožili. Tako poročajo iz Stokholma.

„Kölnische Zeitung“ poroča 9. t. m.: Po nemški pariškem brzojavu je prebivalstvo v Bukarešti priredilo veliko demonstracijo proti vojski, zlasti delavski krogi. Udeležilo se je na tisoče delavcev. Vsi govorniki so obsodili Bratianovo politiko in se je sprejel predlog, da naj vlada vojno napoved Avstro-Ogrski zopet prekličie in stopi v stare prijateljske odnose do osrednjih sil.

Pozna se, da so Romuni romanski narod. Danes navdušen, jutri do obupa potrt, to je lastnost romanskega plemena. Romuni pa imajo tudi res dovolj povoda, da se vznemirjajo. Bolgari so izborni vojniki in grede proti Romunom v boj kakor »tigri«. Ne morejo pozabiti, kako zavrtno jih je Romunija napadla v drugi balkanski vojski in jim vzela Dobrudžo. Sedaj grede Bolgari po svoje, in v njihovih vrstah se poleg Nemcev borijo tudi — Turki. Kako je svetovna vojska izpremenila svetovni položaj. Francoski vojaški kritik Hervé sodi vojaški položaj Romunije na jugu kot slab. Ne bilo bi tako hudo, pravi, ko bi Sarraillova armada v Solunu mogla Bolgare hitro poraziti in vkorakati v Sofijo. Najbrž pa bi mogla Bolgare le nekaj tednov držati ali jih počasi nazaj potiskati. Pravi, da ga je malo strah, da ruske čete v Romuniji ne stoje pod vodstvom generala Ivanova, ampak pod vodstvom romunskega generalnega štaba. Rusija je postavila zoper Bolgarijo torej samo en ekspedicijski kor, dočim stojé glavne romunske, najboljše čete proti Sedmograški.

Če je Hervé prav poučen, potem imajo Romuni vzroka dovolj, da se vznemirjajo. Po bolgarskih poročilih je bilo južno od Donave romunskih čet: v Tutrakanu dve diviziji, v Silistri in pri Silistri dve diviziji, ena med Silistrijo in Dobričem in ena nadaljna divizija pri Dobriču; od ruskih čet ste pri Dobriču dve diviziji.

Verjetneje je pa, da so od ruskih čet v Dobrudži stopile v boj šele prednje čete in se glavne sile nahajajo še vzadaj. Na to kar sovražniki poročajo o svojih četah, ni veliko dati, ker ne bodo pravili resnice. Po poročilu nevtralnih listov imajo Rusi v Dobrudži kakih dvanajst divizij. Pariški listi poročajo celó, da koraka od severa proti

Podlistek.

Liliji.

Lepše nima svet krasote kot srce je lilijsko. Radost dušo mi prešine, če v nedolžno zrem oko.

Čar nedolžnosti žari ti iz obraza, iz očíj. Bela lilija, ostani deklicam kristalni sij!

Z zgledom tvojim zvesto kaži pot do rajske sreče jim! Božji žegen bo v obilni meri v dušo ti rosil!

V cerkvi vedno le okrasí s svežim cvetjem prav ljubo dom Marijin in v ljubezni ji pokloni dušo vso!

Da ohrani Jezus dušo ti nedolžno, sprejmi le mnogokrat pobožno, vdano Sina božjega v srce!

Kraguljev Francelj.

V spomin svojemu tovarišu-vojaku poklanja Anton Stražar.

Če potegne močan veter, razprši kupe listja na vse kraje, in nihšče več ga vsega ne spravi skupaj . . . Podobno se je zgodilo s slovenskimi fanti, ko se je začela sedanja vojska; razpršili so nas na vse kraje, in veliko jih je, ki se ne bo-

demo na tem svetu več videli in po bratovsko stiskali roke.

Tudi jaz in Kraguljev Francelj iz Prikernice pri Moravčah sva bila med tistimi 700 Slovenci, ki so nas svoj čas dali od 17. pešpolka k bramborskemu polku. Tam smo bili do konca junija m. l., nato smo se odpeljali na Ogrsko.

Tam smo bili pa kmalu razločeni; več kot polovica jih je odšlo na gališko bojišče. Ostali pa smo odšli pozneje za njimi. Največja prijatelja sva bila s Francetom. Že oktobra sva bila zopet skupaj, prišedši vsak od ene strani iz bolnišnic. V drugo sva odšla na bojišče zopet skupno o Vseh svetih.

Nikdar, nikdar ne pozabim tistih srečnih uric, ki sva jih skupaj užila, dasi je naju včasih pošteno zeblo in tudi ni bilo kdo ve kaj v želodcih. Ali mili mi tovariš si me vedno pripravil v dobro voljo; bil si zmirom vesel, in nobemu ni moglo biti dolgčas, ki je bil v tvoji družbi . . .

Kdo bi si mislil, ko sva v Kozovi blizu Tarnopola na pepelnico sredo bila pri spovedi in sv. obhajilu, da si zadnjič prejel Gospoda pod svojo streho . . .

V drugi stotniji v tretjem vodu nas je bilo največ Slovencev, ki smo tudi na zunaj vedno kazali, da smo pravi potomci svojih prednikov. Če nam je le čas dopuščal, smo zapeli. Da, pesmi, te so nam vedno šle. Priljubili smo se vsled tega tako svojim častnikom, da so naš vod imenovali: »Slovenski pevski vod« (der slovenische

Lieder-Zug). Peli smo vse vse pesmi, kar se jih poje doma:

Delaj, delaj, dekle, pušelo za to rajžo žalostno . . .

Posebno rad je zapel naš Francelj to-le:

Po polju pa rož'ce cvetejo, Oja, cvetejo — — — Že fantje na vojsko grede!

pa je dostavil:

Z Bogom, očka, mati, Sedaj se vid'no zadnjikrat! Prosim vas lepo mile, Če se bode razglasilo: Mrtev sin je vaš soldat, Dajte zame sv. mašo brat . . .

* * *

V večer 18. sušca smo se odpeljali iz Galičije v južne Tirole. Tamkaj pa te je čakal odpočitek, mili moj pobratim — Francelj . . . nedaleč od Asiago . . .

Zadet od italijanske krogle si žrtvoval svoje mlado življenje za domovino dne 6. junija t. l. v starosti 20 let.

Počivaš torej na isti zemlji, kjer počivajo že mnogi naši junaški predniki; tudi ti si dobil prostor med njimi . . .

Upam, da se zopet snideva nad zvezdami!

Dobrudži večja rusko-romunsko-srbska armada. Ruska armada šteje 250.000, romunska 100.000 in srbska 60.000 mož. Vojaški strokovnjaki pravijo, da imajo Bolgari, Nemci in Turki manj vojaštva kot sovražniki, da pa imajo veliko artiljerijsko premoč. Če so slednja poročila resnična, pride do glavnih večjih bojev morda šele čez nekaj dni ali še pozneje. Če so postavili Rusi na romunsko bojišče res večjo armado, potem je brez dvoma njihov namen pohod do Carigrada. To je že stara želja Rusije in morda glavni cilj ruske vojske. Za pohod na Carigrad pa bi ne zadostovala armada 300.000 mož. Tako se Turki, ki se vojskujejo v Bolgariji, borijo ravnotako v lastno obrambo kakor v interesu Bolgarije.

Romunsko poročilo.

Iz vojnega poročevalskega stana se poroča: Poročilo romunskega generalnega štaba z dne 6. septembra se glasi: Na severni in severozahodni fronti smo zasedli Gyergyo-Ditro in Oršovo, kjer smo zaplenili 7 topov in več strojnih pušk, žaromete in precejšnje zaloge živil. Na južni fronti so sovražne čete, ki so dobile mnogoštevilna ojačenja, zlasti težke artiljerije, trajno zelo silno napadale Tutrakan, katerega posadka dela neprestano protinapade. Zelo občutne izgube na obeh straneh.

Položaj na bojiščih.

Romunsko bojišče. Bolgarske in nemške čete, ki operirajo v Dobrudži, so dne 6. septembra po silnem boju zavzele trdnjavo Tutrakan ob Donavi. Posadka se je udala. Ujeli so 8 pešpolkov, dva bataljona orožniškega polka, 5 havbicni in 3 težki artiljerijski polk. Vplenili so vso trdnjavsko artiljerijo in mnogo streliva pušk, strojnih pušk in drugega materiala. Ujetnikov je bilo naštetih 400 častnikov, med njimi 3 brigadirji in 21.000 neranjenjenih mož, plena pa 2 zastavi in nad 100 modernih topov. Romunske izgube na mrtvih in ranjenih so velikanske. Mnogo romunskih vojakov je na begu utonilo v Donavi. Bolgari so ob Donavi prodirali naprej. Poraženi in demoralizirani sovražnik je zapustil utrjeno Silistro in so jo Bolgari brez boja zavzeli. L. 1913 je morala Bolgarija Silistro odstopiti Romunski.

V Silistriji so dobili Bolgari deset utrdbenih topov. Na trdnjavi vihra bolgarska trobojnica. Sovražne čete se umikajo proti severu in vzhodu na obeh bregovih Donave. Bolgarska kavalarija jih zasleduje. Umikanje romunskih, ruskih in srbskih čet, zlasti umikanje Romunov se vrši z nezasišanimi grozodejstvi. Sovražnik je organiziral poveljstva za požiganje bolgarskih vasi. Vasi v okolici Tutrakana in Silistre goré. V vasi Srebrna je romunska stotinja 7. septembra zvečer polovila vse moške in jih ponoči umorila. Po vasi leži polno mrličev. Del otrok te vasi so po hišah zaprli in hiše zažgali, ostali otroci in ženske so bile od umikajočih se čet gnane seboj v Silistro. Dne 8. septembra so bili moški iz vasi Alifan peljani na Donavo, pomorjeni in mrličji zmetani v Donavo. Vsi prebivalci vasi Kalipetrovo, Ajdemir, Karaomer in Babuk so bili brez izjeme zgnani skupaj in odvedeni čez Donavo in jih bodo po izpovedi prebivalstva uporabljali pred mestom Calarasi in na donavskem obrežju kot kritje bojazljivega sovražnika pred bolgarskim ognjem.

Sovražniku se v Dobrudži godi zelo slabo. Bolgari so bili na romunsko vojno napoved dobro pripravljeno in imajo na svoji strani bolgarsko prebivalstvo Dobrudže, ki je komaj čakalo prihoda Bolgarov. Iz Štokholma poročajo: V celi Dobrudži je izbruhnila nevarna vstaja. Romunska vojna napoved je bila znamenje za njen izbruh. Vstaja se je zlasti razširila v staro Dobrudžo, kjer črte Romune zavoljo njihovega slabega gospodarstva. Prebivalstvo je bilo že dalj časa preskrbljeno z živili in municijo, ki je prišla preko meje. Gibanje se je začelo v Silistri. Kmetje po vsej deželi razobešajo bolgarske zastave. En bataljon orožnikov, ki je bil poslan tja, so sprejeli s streljenjem ter so vstaši baje ujeli 100 mož. Povsod v deželi se vstaja širi. Romuni pa plenijo in požigajo na svojem begu in hočejo očividno po ruskem vzorcu pustiti za seboj puščavo.

Na Sedmograškem imajo romunske čete premoč in se vršijo boji zlasti na jugu na obeh straneh ceste Petroseni—Hatseg in na vzhodu zapadno od Csikszered; naše čete so bile vsled močnejših sovražnih napadov pomaknjene na gorovje Hargita. Severno od Oršove so naše čete odbile več sovražnih napadov.

Rusko bojišče. Hude naskoke ima vzdržati armada generala konjenice nadvojvode Karla. Po večkratnih brezuspešnih naskokih močnih sovražnih sil proti višinam vzhodno od doline Cibo

se je polastil sovražnik posameznih delov tega odseka fronte. Nadaljni sovražni napad na naše postojanke zapadno od doline Cibo je bil zavržen. Močni sovražni napadi proti našim postojankam severno od Zlate Bistrice in zgornje Čeremoške doline so bili brezuspešni. Boji v Karpatih se nadaljujejo.

V vzhodni Galiciji so Rusi 8. t. m. južno-vzhodno in vzhodno od Bržežanov poskušali prebiti našo fronto. Zavrženi so bili z velikimi izgubami zanje. Tu so se odlikovale turške čete. Nato je nastopil tam mir. Na armadni fronti gfm. princa Leopolda bavarskega je sovražnik napadal ob spodnjem Stochodu. Vsi njegovi tam ponovljeni napadi so bili odbiti in je sovražnik imel velike izgube. Sicer je položaj neizpremenjen. Generaloberst baron pl. Pflanzler-Baltin je iz zdravstvenih ozirorv prosil za odpust od armadnega poveljstva. Nj. Veličanstvo je ugodil prošnji s posebnim pohvalnim priznanjem.

Francosko bojišče. Boji ob Somme in vzhodno od reke Maas se nadaljujejo. Angleži napadajo na črti Thiepval—Longueval—Ginchy—Combles; Francozi so pa začeli napadati južno od Somme na črti Vermandovillers—Deniecourt—Berny—Belloy. Angleški sunki so bili silni. Zavzeli so Ginchy, sicer niso napredovali. Francozi so bili odbiti, oziroma so Nemci s protinapadi vzeli zopet, kar so prej izgubili.

Italijansko bojišče. Italijanski artiljerijski ogenj na fronti med Sveto goro in morjem je postal 8. t. m. živahniji. Dne 9. t. m. so začeli obstreljevati kraško visoko planoto in utrdbeni ključ do Tolmina. Poročilo z dne 12. t. m. pravi, da je postalo artiljerijsko delovanje na visoki kraški planoti živahnije. To naznanja ponavadi infanterijske boje. Tudi na tirolski fronti so se Italijani gibali, naši pa jim niso ostali dolžni. Severno od doline Travnolo so razdejale naše čete eksponirano sovražno kritje ter prizadjale Italijanom velike izgube, ne da bi bile same le enega moža izgubile. Med Adizo in dolino Astico so razvijali Italijani večjo delavnost. Naše višinske postojanke v tem prostoru so stale 10. t. m. pod močnim artiljerijskim ognjem in ognjem min. V odseku gore Spil in gore Desto je bil sunek več sovražnih bataljonov odbit. Ob Pasubiju je vdrl sovražnik na dveh točkah v naše črte. Protinapadi so ga vrgli takoj zopet ven. Tudi ob gori Majo se je ponesrečil napad. Dne 11. t. m. so Italijani obnovili napade na odsek Spil—Majo. Povsod so bili z občutnimi izgubami odbiti.

Ob Vojusi v Albantiji ni nobene izpremembe. Na macedonskem bojišču ni bilo posebnih dogodkov. Pri Vardarju so se začeli živahni topovski boji in ob Strumi so bili za Bolgare uspešni boji.

Grška — Sarraillova pokrajina.

Zaimis odstopil.

Na Grškem dozoreva Venizelov sad. Kralj si ne more več pomagati in je takorekoč ujetnik francoskega poveljnika Sarraila. Kralj je sicer sprejel mnogo grških oficirjev, ki se niso hoteli udeležiti punta v Solunu; hvalil je disciplino in udanost armade ter izrekel zahvalo podčastnikom in vojakom 11. divizije, češ da je s tako armado pripravljen nastopiti zoper vsakega sovražnika. Toda dogodki na Grškem govoré drugače, kakor govori srce grškega kralja. Dne 10. septembra je imel ministriški predsednik Zaimis daljši pogovor s kraljem. Nato se je vršil ministriški svet. Kaj da je sklenil, se oficijelno ne poroča. Francosko poročilo pa pove, da je grška vlada sprejela vse zahteve čveterozveze. Policija je prevzela nalogo, razpustiti organizacijo rezervistov, ki je bila naperjena zoper čveterozvezo. Dne 12. t. m. je došlo iz Aten še poročilo, da je Zaimis odstopil. Nato pa zna vsak čas naznaniti brzojav, da je na njegovo mesto stopil Venizelos. Čveterozveza je zahtevala tudi, da se odstranijo iz Grške neljubi ji Avstrijci, Ogrji, Nemci, Bolgari in Turki, o katerih je trdila, da vohunijo na Grškem. Grška vlada je pripravila za njihov odhod parnik „Margerita“. Med izgnanci so tudi žene in otroci.

Iz puntarskih čet v Macedoniji so sestavili eno divizijo. Z otokov Mitilene in Tazos so dospeli prostovoljci, da jih uvrstijo v macedonsko armado.

„Corriere della sera“ poroča iz Soluna: Dne 20. m. m. začeto puntarsko gibanje je na svet Venizelovih pristašev iz Aten nastopilo drugo pot. Polkovnik Zimbrakakis, ki se je postavil na čelo puntarskih čet, je naslovil na kralja spoštljivo pismo s prošnjo, da naj vodi grško armado proti Bolgariji. — To poročilo kaže, da si prizadevajo venizelisti, pridobiti kralja za čveterozvezo.

Raznoterosti iz vojne.

General Ruski o vojski.

Berolin. General Ruski je rekel v pogovoru z vojnim poročevalcem lista „Ruskoje Slovo“: Ta boj bo za Rusijo vse, zato je bil s posebno skrbjo pripravljen. Ruski polki v Dobrudži se prištevajo k najboljšim in najizkušenejšim v tej vojski. Prideljene da so jim angleške, belgijske francoske specialne čete in da je v njihovih vrstah veliko število srbskih prostovoljcev. Boj bo vroč in hud. O tem, kako dolgo bo trajala vojska, general Ruski ni hotel ničesar reči, da pa je gotovo, da bo še ena zimska vojska in mogoče še dalje.

Enver paša v našem glavnem stanu.

Iz vojnega poročevalskega stana poročajo, da je namestnik turškega vrhovnega poveljnika Enver paša obiskal turške čete v Galiciji in je 10. sept. došel v avstro-ogrski glavni stan. Bil je prisrčno sprejet. Pogovori v glavnem stanu so trajali popoldne 10. in dopoldne 11. septembra. Zvečer dne 10. sept. je bij Enver paša s svojimi spremljevalci povabljen na večerjo pri Nj. c. in kr. Visokosti gospodu vrhovnem poveljniku feldmaršalu nadvojvodi Frideriku. Povabljeni so bili tudi gospodje od nemškega vojaškega odposlanstva pri c. in kr. vrhovnem poveljništvu, bolgarski vojaški ataše na Dunaju, podpolkovnik Tantilov, nadalje načelnik generalnega štaba generaloberst baron Konrad pl. Hötzenndorf z gospodi vrhovnega armadnega poveljstva. 11. sept. dopoldne je Enver paša zopet odpotoval. Prebivalstvo ga je povsod prijazno pozdravljalo. Dne 12. sept. je došel v nemški glavni stan. O namenu potovanja Enver paše in o pogovorih v glavnem stanu se ničesar ne poroča.

Posledica porazov v Dobrudži.

Preko Petrograda poročajo, da se vrši na Romunskem veliko premikanje čet. Z Ogrskega se pošiljajo močni oddelki na Donavo. Tudi rezerve trdnjave Bukarešte so pomaknili proti Donavi. V Bukarešto je dospelo mnogo ruskih čet, med njimi sibirske formacije, finski strelci, belgijski oklopni avtomobili in francoski saperji.

General Ivanov na Romunskem?

„Paris Midi“ pravi, da ni gotovo, ali je general Ivanov v Romuniji, ali ne, ker dosedaj ni podpisal še niti enega armadnega povelja.

Romunske armade.

Iz Sofije poročajo, da ima Romunska 4 vojske. Dve armadi stojita na Sedmograškem, ena proti Bolgarski, četrta pa je sestavljena iz ruskih čet. Na Romunskem sestavljajo sedaj še peto armado.

Poštna cepelina med Nemčijo in Ameriko.

London, 12. sept. „Daily Mail“ poroča iz Čikago: Morris Eckstein, akcionar neke velike tukajšnje mesarije, ki se je povrnil iz Berlina, poroča: Na Nemškem je videl dva mogočna cepelina „Deutschland“ in „Amerika“, ki sta določena za prekmorsko službo. Zrakoplova nosita lahko 60 ton in sta namenjena za hitri poštni promet med Nemčijo in Novim Jorkom.

Vojni svet v ruskem glavnem stanu.

Kodanj, 12. sept. Iz Petrograda se poroča: Zavoljo resnega vojnega položaja na romunskem bojišču je sklical car v glavni stan velik vojni svet, ki se ga udeležijo tudi najvišji romunski vojaški zastopniki. Romunska poročila se glasé zelo resno. Kraljeva družina je pripravljena na dano znamenje zbežati na Rusko.

Pritisk sovražnih držav.

Pritisk Anglije na Holandsko.

London. Uradno se razglša, da se vbodoče in do nadaljne odredbe ne dovoli nobenih olajšav za uvoz prepečenca (cvibak), jajc, ribjega olja, sadja, orehov, stenja, gumija, smole, špicerij, gumijevih obročev, pulverziranega talkuma, rastlinskih stebelc, ovsa, konzerviranega blaga, žvepla, špirituoza in ščetin na Holandsko.

Švedska.

Iz Štokholma poročajo, da je švedsko obmejno prebivalstvo zelo vznemirjeno, ker so pričeli Rusi graditi jarke ob vsej finski meji. Časopisje opozarja, da so Rusi položili v Alandskem morju v švedskih vodah mine. Zato mora Švedska proti temu odločno protestirati, če noče dati teh vodâ tuji državi za vojne namene na razpolago.

Španska.

„Lokalanzeiger“ poroča iz Ženeve: „Correspondencia d'Espagna“, ki je vedno dobro podučena, poroča, da je čveterospozum izročil španski vladi noto, v kateri izreka svojo željo,

da naj Španska smatra podmorske čolne za nedovoljeno orožje.

Iz San Sebastiana poroča „Temps“, da se četverozveza po svojih agentih neprestano trudi pridobiti Špansko za sodelovanje v vojski. Najhujši so menda takoimenovani reformisti s pariškim urednikom Melguandezom Avarezom na čelu. Nekateri španski listi zahtevajo, da naj dá vlada te agitatorje za četverozvezo zapreti.

Argentinijska.

Četverozveza je poslala tudi Argentiniji noto, v kateri zahteva, da se naj smatrajo trgovske podmorske ladje za vojne ladje. „Temps“ poroča iz Buenos Aires: Argentinska vlada je odgovorila, da se bo pečala s tem vprašanjem, da si pa pri- drži odločitve v danem slučaju.

Plačam najvišje cene!

Kupim iz cele Koroške in sosednje vse stare raztrgane dolge in kratke nogavice, volnene jopiče in suknjiče, volnene prte in čepice, volnene odeje in koce, pletenine iz volne, obleke, plašče in odpadke iz raševine, galoše in gumijevе cevi, oprane bombaževе in platnene cunje, odpadke sukna in blaga, krpice in odrezke krojačev, šivilj in strojnih pletil, stare in nove vreče, staniol in stekleniške kapice. Mnogobrojnih priznalnih pisem. Denar sledi takoj po uradno dovoljeni trgovini s starinami v Celovcu 9., Spengergasse št. 7. Nabiralci in nabirateljice naj se takoj oglasijo. Najboljši zaslužek za odrasle in otroke po nabiranju takih reči.

Politični pregled.

Avstrijska poslanska zbornica. Včeraj je bila v poslanski zbornici seja predsedstva, katere so se udeležili predsednik dr. Sylvester in podpredsedniki Inkel, Pernerstorfer, Pogačnik in Romancuk.

Ogrska poslanska zbornica. Dne 12. se je obravnavalo o predlogi glede obdačenja podjetij, ki so dolžna polagati javne račune. Finančni minister pl. Teleszky je rekel, da je dobil utis, da je predloga v nekaterem oziru preveč radikalna. Zato se je odločil za nekatere izpremembe, ki jih je označil poročevalec. Konečno je minister izjavil, da pripoznava velik pomen zadrug. Te naj dobé tudi olajšanja. Pri tem je minister povdarjal potrebo zakonite reforme združništva, o kateri da je upati, da ne bo predolgo treba nanjo čakati. Predloga je bila sprejeta.

Na dnevnem redu v sredo, dne 13. t. m., je tretje branje sprejete predloge glede obdačenja podjetij, ki so dolžna polagati javne račune, ter obravnava Andrassyjevega predloga o sklicanju delegacij in Apponyjevega predloga v zadevi izpremembe § 339 nagodbenelega zakona ter interpelacije. Ministrski predsednik grof Tisza je prosil zbornico, naj se pri tej debati ozira na izredno važne narodne in državne interese. Debata naj ne bi se vršila tako, da bi si jo sovražniki razlagali kot znamenje slabosti. Za kočljiva vprašanja bo dana priložnost s tajnimi sejami.

Ustanovitev nemške delavne stranke. Na Dunaju so se dne 12. t. m. vršili dve posvetovanji glede organizacije in ustanovitve nove nemške delavne stranke. Posvetovanj se je udeležilo 19 članov doseadanje nemško-narodnega združenja in 17 poslancev nemške narodne zveze. Predsedoval je poslanec Denk. Po štiriurnem posvetovanju se je sklenilo, združiti se v nemško delavno stranko. Nekateri odsotni poslanci so pismeno izrazili, da odobravajo sklepe.

Dnevne vesti.

Duhovniške vesti. Za dekana v Straßburgu je imenovan vlč. g. Baltazar Gussger, ki je nastopil svojo novo župnijo v nedeljo, dne 10. t. m. Inštaliral ga je mil. g. stolni dekan Ferdo Wappis. Vlč. gosp. Vinko Razgoršek, provizor v Slov. Šmihelu, je prezentiran na župnijo St. Lips pri Rajneku. Bogoslovni prof. p. Gatterer je predstavljn na Dunaj, na njegovo mesto pride p. Weth.

Blagodušen dar. Lepa kapelica v c. in kr. vojaški bolnišnici v Celovcu je pogrešala harmonijo. Soproga g. zdravnika, vodje c. in kr. rezervne bolnišnice št. 1, viteza pl. Arlt, je podarila za kapelico krasen harmonij, za kar se ji veleč. gosp. vojni kurat Osterc najiskreneje zahvaljuje.

Uradnika deželne vlade pogrešajo. V nedeljo, 3. septembra, se je odpeljal s kolesom iz Celovca koncipist deželne vlade Rudolf baron pl. Warsberg proti Velikovcu. Hotel je na lov na race ob Dravi. Pozneje so našli ob Dravi pri Velikovcu obleko pogrešanega, denar, uro in puško,

o baronu samem pa ni sledu. Sodijo, da se je šel kopat in je pri kopanju utonil.

Most čez Krko zaprt. Most čez Krko je zaprt in morajo vozniki voziti po Freudenberški cesti na Škofjovas in Partovce.

Slovenske šole v Trstu pridejo baje v kratkem času pod mestno upravo. Šolo bo torej vzdrževal magistrat.

Iz ruskega ujetništva se je oglasil dr. Karel Capuder, gimnazijski profesor v Kranju.

Goriška slovenska gimnazija se za prihodnje šolsko leto otvori v Trstu.

Podmaršal Ervin pl. Matanovich, bivši poveljnik v Gradcu, je imenovan za vojaškega poveljnika v Sarajevu.

Nikeljnasti dvajsetvinarski novci pridejo z novim letom iz prometa in veljave.

Srebrno hrabrostno svetinjo je dobil naš stari prijatelj in naročnik Oroslov Skamen, četovodja. Piše nam, da hoče še eno dobiti, ker slovenski mož se ne povrne prej domov k svoji dragi ženki, predno ne bo pobit zadnji Lah.

Načelo narodnostne večine je po novi odredbi c. in kr. vrhovnega poveljstva veljavno za krajevna imena na Primorskem. Kjer so v večini Slovenci ali Hrvati, morajo poveljstva, oblasti, čete in zavode za kraje rabiti slovenska, oziroma hrvatska imena. Tako Grljan namesto Grignano, Prosek nam. Prosecco, Opatjeselo nam. Opacchia-sella, Solkan nam. Solcano, Devin nam. Duino, Krk nam. Veglia, Plave nam. Plava itd. Kjer so Italijani v večini, pa se morajo rabiti italijanska imena kakor Rovigno, Capodistria, Pirano, Lussinpiccolo, Parenzo, Pola. Abbazia ohrani to ime, ker je že tako po svetu znana. Nemška imena, ki so bila dosedaj v rabi kakor Görz, Flitsch, Tolmein se ohranijo.

Nove vojnopoštne dopisnice. Vrhovni armadno vodstvo je uvedlo nove vojnopoštne dopisnice iz zelenega papirja, ki se bodo smeje pošiljati s fronte in na fronto tudi takrat, kadar je v poštev pripadajoča vojna pošta sicer za promet zaprta. Na teh dopisnicah je v vseh jezikih, izvzemši srbski jezik, natisnjeno: „Sem zdrav, godi se mi dobro.“ Pripisati se ne sme drugega kakor ime.

Pošiljanje denarja četam na bojišču. Od 11. septembra 1916 naprej se smeje pošiljati denarni zneski četam na bojišču in v mornarici z navadnimi poštnimi nakaznicami. Od tega dne se ne sprejemajo več zasebna denarna pisma, ki so naslovljena na pripadnike čet na bojišču mornarice; pošiljati se smeje samo še službena denarna pisma. Zasebne poštnе nakaznice za čete na bojišču so dopustne do zneska 100 K, službene (poštne proste) poštnе nakaznice do zneska 1000 K. Poštroležeče, brzozjavne ali take poštnе nakaznice, ki se dostavljajo s posebnim selom, nadalje one, ki bi se morale dostaviti v lastne roke ali proti izplačilnemu potrdilu, niso dovoljene. Nedopustno je, pošiljati nakaznice poštnega hranilničnega urada na vojnopoštne urade v svrhu izplačila. Za zasebne poštnе nakaznice je treba plačati pristojbine kakor za poštnе nakaznice v tuzemstvu. Odpošiljatelj mora navesti na prednji strani nakazničnega odrezka znesek in svoj naslov, na zadnji strani tega odrezka pa popoln naslov prejemnika, enako kakor na nakaznici. Na tem odrezku se razentega lahko navedejo kratki zaznamki, ki označujejo namen plačila, kakor: „Štev. službenega spisa“, „na račun z dne“ Druga obvestila niso dovoljena. Poštna uprava jamči odpošiljatelju poštnе nakaznice za vplačani znesek do izplačila upravičenemu prejemniku. Rok za reklamacije zavoljo izplačila neopravičeni osebi znaša šest mesecev po dnevu predaje.

Z Uršelske gore. Dne 5. t. m. so priredile župnije Črna, Možica in Kotlje vojne procesije k starodavni božji poti sv. Uršule na 1696 m visoki gori z istim imenom. Žal, da je bilo ta dan skrajno slabo vreme. Vsi udeleženci so bili do kože premočeni.

Prevalje. (Poroka.) Pred mesecem se je poročil v cerkvi D. M. na Jezeru Franc Flajmiš, pd. Drviž, odličn rodoljub in večletni tajnik prevajlske posojilnice, z gospodično Marjeto Paradiš, pd. Žmelcarjevo. Obilo sreče novoporočencema v novem stanju!

Št. Janž v Rožu. (Oglasil) se je na veselje starišev in nas vseh po 20 mesecih Matija Kropivnik, pd. Jožefov v Podsinjivasi. Njegov brat pa je padel na gališkem bojišču. Da je Tomo Malle ujet, potrjuje njegov ritmojster, ki je pisal njegovim starišem.

Peče pri Podklostru. (Vojna pobožnost.) Na nedeljo Sladkega Imena Marijinega je priredila podklosterska fara vojno procesijo k Mariji Vednepomočnici v Pečah. Dasi so imeli ljudje

polja in travnike obilno nujnega posla doma, je bila udeležba vendar častna. Prišedši v

cerkev so se najprej zapele lavretanske litanije, potem pa je stopil g. podklosterski župnik na prižnico. Umljivo in razločno je izvajal g. govornik med drugim: Ljubezen do cesarske hiše in do avstrijske domovine nas je pripeljala danes na ta kraj! Prišli smo v tisti veri pred altar Marije Vednepomočnice, katero je izpovedal Juda Makabejec pred bitko s sirskega vojvodom Seronom: „Zmaga v vojski ne pride samo od številnih mas, ampak iz nebes pride (zmagovalna) moč.“ (I. Mak 3, 19.) V tej veri je potolkel junaški Makabejec zaporedoma sirske vojske ter osvobodil Izrael. V tej veri je pognal poljski kralj Jan Sobieski 12. sept. 1683 z 90.000 možmi Karo Mustafa izpred Dunaja, ki je imel 250.000 mož pod seboj. Za to zmagovalno moč smo prišli prositi našo srednico Marijo pomočnico za avstrijske in zavezniške vojske, ki bidejo pretežek boj za obstoj Avstrije. Da bi pač tudi številni sovražniki Avstrije in Nemčije, ki se zanašajo samo na „vojaške mase“ spoznali: „Osrednje velesile se ne dajo razdejati,“ potem bi stali na pragu mira. — Med sv. mašo so domači peški pevci popevali priljubljene mašne in Marijine pesmi. Ljudstvo se je razšlo z novim upanjem.

Vpoklicni razglas.

Dunaj, 11. sept. (Kor. ur.) Kakor poroča domobransko ministrstvo, bode v najkrajšem času razglašeno, da bodo pri prebiranjih za službo z orožjem kot sposobni spoznani avstrijski črnovojniški zavezanci letnikov 1871 do vštvetvi 1866 za 2. oktober 1916 in drugi letnikov 1892, 1891, 1890, 1884, 1883, 1882, 1881 in 1880 za 10. oktober 1916 vpoklicani. Imenovana dneva se morajo do najpozneje 11. ure zglasiti. Da se rojstni letniki 1866 do vštvetvi 1871 že sedaj vpoklicajo, ima svoj vzrok v tem, da namerava vojaška uprava tudi tokrat te črnovojniške zavezance za enkrat uporabiti samo v zaledju in v etapnih prostorih. V to je zopet potrebno, da nadomestijo ti starejši letniki še v zaledju in v etapnih prostorih bivajoče mlajše elemente, za službo na fronti sposobne, ki se bodo porabili na fronti.

Iz vojnega življenja.

Milostiva, cenjena gospa! V Karpatih.

Kolikokrat sem si želel že v življenju v planine! Sedaj živim v planinah. Na brdu Czorne hore v Karpatih.

Trije smo, dva nadporočnika in jaz, ki smo se udomačili na nekem skednju. V vsakem kotu kup sena. Četrty kot je rezerviran, ako nas poseti dober prijatelj.

Vsaka druga, tretja megla prinese dež, vmes nam posije tudi solnce. V nočeh pa nastane včasih burja, kakor da bi se podile vse coprnice po zraku. Zadnjič sem se že resno bal, da nas prevrže s kozolcem vred ali pa vzdigne in posadi daleč kam med Moskale.

„Na planincih lušno biti . . .“

Marsikaj sem dosegel, kar sem si deček želel; škoda, da si nisem še več kaj želel. Sedaj pa si želim same nemogoče stvari, na pr. da

bi sedel zopet doma kje v prijetni družbi.

Radi družbe se sicer ne morem pritoževati. Tako krasne ljudi spoznaš, take dobre tovariše, da ti postane pri slovesu nenadoma v prsih tesno in dobiš rosno oko.

Kadar mi je posebno dolg čas, vsedem se na štor pred skednjem in gledam proti vzhodu, kjer se gore nekoliko razmaknejo. Kakor da bi zrl v Savinjsko dolino in postane mi še bolj dolg čas.

Živine je tod še precej. Mesa in mleka imamo torej dovolj. Drugi živež prinašajo nam drobni huzulski konji čez goro, 1930 m visoko. A ti konji plazijo po skalah kakor koze. Vodijo jih ali vojaki ali huzulska dekleta.

Imel sem opraviti onkraj gorovja. Priklopil sem se taki tren-koloni. Da mi je bilo potovanje krajše, poskušal sem dvoriti lepemu huzulskemu dekletu. Ponudil sem ji cigareto. Takoj sva si bila prijatelja.

Kadijo namreč vse strašno rade. Stare iz pip, mlade pa si svalkajo cigarete.

Ljudje tod se mi zde zelo dobri. Za mal denar in prijazno besedo dobiš vse, kar imajo. Govore precej prijetno narečje, ki je zelo slično slovenski govorici.

Živini pravijo hudoba, svinji pa bezroga.

A čemu ne svinja?

O, to je psotka, podučila me je naša gazdinja.

Precej humorja je v teh Huzulih. Lepi ljudje so, posebno otroci, in moški menda najboljši „flosarji“. A pesmi ne poznajo.

Nisem še slišal v teh planinah narodne popevke, kvečjemu, če si zapoje kdo vojakov kako žalostno.

Da ne posirovi vojak v vojni, vidim iz tega, kako rad se vda vsakemu mehkeemu razpoloženju, kako nas naravnost žaja po glasbi.

Na nekem hribu ima nekdo izmed oficirjev dober gramofon. Ker smo vsi križem-kražem telefonično zvezani, imamo včasih koncert.

Nekoč pridem v družbo samih tujih gospodov. Prava zmes vseh narodov. Slovenec bil sem jaz edini. Začeli so peti. Vsak je hotel pokazati, kako lepe popevke ima njegov narod. Za Slovence in našo lepo pesem postalo mi je žal. Sam sem bil in kakor Vam je znano, milostiva, nisem pevec.

Naenkrat zapojeta en Poljak in en Madjar našo:

Lepa je cvancgarca,
a še lepši cekin.

Tako lepo in umetno sta jo zapela, da sem takoj z velikim veseljem konstatal, da je to slovenska narodna pesem.

Po mojem mnenju je vsaka pesem lepa, samo da je zapeta z dobrim glasom in pravim občutkom. Kako toplo ti postane, če doživiš v tujini, kar te spomni na dom!

V Leseznikih ob Serethu slišal sem nekoč slovensko govoricu dveh vojakov. Posluhnem. V tem narečju povedal nam je svoje dni kako domačo šalo naš filolog, dr. Janko Kotnik.

„Fanta, odkod sta?“

„Iz Kotelj na Koroškem.“

Dobro sem te pogruntal, Janko. Slišal sem, da si prišel daleč, v Sibirijo. Kako se imaš tam? Gotovo študiraš sedaj z veliko vneemo vsa tamkajšnja narečja in prideš še večji učenjak nazaj. — Oprostite milostiva, da v pismu, ki je namenjeno Vam, pokramljam včasih tudi s kom drugim. Kdaj mi hočete igrati zopet Vašega Chopina na glasovirju, milostiva? Ves poslušen sedel bom v kotu in se ne bodem ganil. Dobro še pomnim, kako strogo ste mi nekoč prepovedali, gledati Vam na prste, kadar igrate. Čemu ta prepoved, še sedaj ne vem; gotovo Vam ni bilo znano, da sem bil tedaj zaljubljen v Vaše prozorne, bele roke.

Kako dolgo je že temu?

Poljubim Vaše bele roke udani f. s.

Gospodarstvo.

Sejmo zimski ječmen.

Predvsem je važno, da sejemo dosti pšenice in rži, ker je teh najbolj treba za kruh. Kolikor težje pa postajajo razmere za primerno krmiljenje domačih živali, kolikor bolj nam zmanjkuje domačih močnih krmil, toliko važnejši postaja za nas zimski ječmen. Pri ječmenu je poraba tudi omejena, ker ga smemo obrniti le eno četrtno za domače potrebe. Toda čim več ga bomo pridelali, tem večja bo tudi ta četrtna. Zato

kaže sejati več ječmena, da si na ta način lahko pomagamo do nekoliko večje množine nujno potrebne domače močne krme.

Zimski ječmen se pa priporoča tudi še iz drugih vzrokov. Glavna njegova prednost tiči v tem, da bogato rodi in da zori tako zgodaj, da se po njem razen običajnih strniščnih sadežev (ajda, zelena turščica, repa) dá pridelati tudi še strniščno korenje ali pa strniščna pesa. Strniščno korenje je danes še vse bolj važno kakor je bilo pred vojno, ne samo kot krmilo, ampak tudi za človeško hrano. In bolj izdatnega pridelka si ne moremo tekom enega leta od njive misliti, kakor če spravimo najprej dobro letino ječmena, potem pa še ves pridelek korenja. Pletev korenja po strnišču dá sicer mnogo dela, pa za maloposestniške razmere se ta trud dobro poplača. Veliki posestniki se s pletvijo danes ob pomanjkanju delavskih moči pač ne morejo pečati.

Vse hvale vredna in času primerna je pa tudi saditev strniščne pese po zimskem ječmenu, ker je ob dobrem gnojenju in dobrem delu mogoče od nje dobiti skoraj ravno tako bogat pridelek, kakor od spomladne pese. V kamniški okolici na Kranjskem so se že mnogi gospodarji poprijeli take strniščne sadijve in s prav dobrim uspehom. Tudi na kmetijski šoli na Grmu so se poskusi s tako peso prav dobro obnesli. Za potrebne pesne sadike je treba seveda o pravem času skrbeti in strnišče dobro pognojiti. Skrbni gospodarji pomagajo si pri tej sadijvi tudi z gnojnic, da je več uspeha.

Skrbimo obenem tudi za dobro domače seme! Tako priporoča v „Kmetovalcu“ Rohrman.

Raznoterosti.

General Sarkotić in starček. General Sarkotić, poglavar Bosne, je potoval nedavno po Dalmaciji. V Klisu ga je nagovoril častiti starček, bivši župan Vice Perković, ki nosi težko breme 86 let. Vprašal je generala, ali je v sorodstvu z nadporočnikom Sarkotićem, ki je l. 1866. služil na Klisu. General nato: „Da, saj je bil moj oče!“ Nato je starček začel pripovedovati, kako sta s pokojnikom drugovala, kako sta se shajala vsak dan, kako resen in plemenit da je bil pokojnik, in za tiste čase pravi narodnjak — Hrvat. Generala je radostilo in ganilo to pripovedovanje in je starčka z roko gladil po glavi. Pri odhodu se je starček zopet približal generalu in je prosil s kratkimi, premišljenimi in jednatimi besedami, da bi se dovolilo dovažanje blaga in hrane iz Bosne v Dalmacijo, nakar je general omenjal velikih težkoč, ki so temu na potu. Prosil je potrpljenja in zagotovil, da bo vse bolje, posebno pa Dalmacijo, katere sinovi so se tako proslavili, čaka srečna bodočnost.

Uspeh cepljenja proti kozam in koleri. Galicija je že od nekđaj veljala za ognjišče nalezljivih bolezní. Zlasti kolera se je redno iz Ruskega prenašala v Galicijo. Ko je izbruhnila še vojska in je ravno Galicija postala pozorišče dolgotrajnih bojev, so se začele nalezljive bolezni strahovito širiti. Znano je, da je v prejšnjih vojnih časih pomrlo vsled bolezni več vojakov kakor vsled meča in puške. Zato se je bilo tudi v tej vojski bati epidemíčnih bolezni. In vendar se je v tej vojski posrečilo epidemije skorodane popolnoma zatreti. To je velikanska zmaga zdravniške znanosti. Pred vsem gre zasluga cepljenju, da Galicija, četudi ni čisto prosta epidemíčnih bolezní, vendar ne pomeni nobene nevarnosti več. Statistika izkazuje v dobah po 4 tedne sledeča števila slučajev osepnic (koz) v Galiciji:

Leta 1915. je bilo slučajev:	
Oktober—november	2060
november—december	3295
december	4414

Leta 1916. pa:	
januar	4723
januar—februar	6099
februar—marec	5409
marec—april	2409
april—maj	615

maj—junij	442
junij—julij	122
julij—avgust	64

Epidemija se je torej skoro popolnoma zatrla. Obramba je bila resna in energična, začelo se je bilo sistematično in prisiljeno cepljenje. Uspeh je naravnost sijajen! Tudi nasproti koleri so se dosegli uspehi, kakor bi jih prej kdaj ne imeli za mogoče. Našteti je bilo v Galiciji slučajev kolere leta 1915. v dobi po 4 tedne:

Junij—julij	2402
julij—avgust	9200
avgust—september	12.677
september—oktober	3746
oktober—november	513
november—december	122
december	83
januar 1916	8

Že v mirnih časih se je v Galiciji kolera vsako leto pojavila in je bila dalje časa med vojsko resna nevarnost, sredi vojske in sredi bojnih operacij pa je bila vdušena. Vojaška uprava je na hvalevreden način skrbelo za zboljšanje zdravstvenih razmer v Galiciji. Storila je, kar je bilo mogoče. Pozornost je obračala na pitno vodo in oskrbovanje z živili, zboljšala zdravstveno stanje civilnega prebivalstva in skrbelo, da so bila vsa ognjišča nalezljivih bolezni odrezana od ostalega sveta, da se z evakuacijami ni zanašala epidemija. Največji uspeh se je pa dosegel s cepljenjem proti koleri in armadi. Tudi tu se je cepljenje obneslo.

S snaženjem in umivanjem se je omejila tudi tretja vrsta vojne epidemije, pegasti legar. Število obolelosti na pegastem legarju je v Galiciji od junija 1916 na avgust 1916 padlo na tretjino; število nasplošno ni veliko večje kakor v mirnem času. Konečno bodi omenjeno, da se s cepljenjem proti kozam in koleri ni samo vdušila epidemija, ampak se je tudi umrljivost v tej bolezni zelo znižala.

Kupim ali vzamem v najem malo posestvo za rejo 2 govedi, v celovski okolici. Josip Kordež, št. Vid nad Ljubljano.

Po Najvišjem naročilu Njg. c. in kr. Apost. Veličanstva

Izredna c. kr. drž. loterija

za namene vojne oskrbe.

Ta denarna loterija ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša

200.000 kron.

Zrebanje se vrši javno na Dunaju 5. oktobra 1916.

Ena srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo pri c. kr. glavnem ravnateljstvu drž. loterij na Dunaju, III., Vorderer Zollamtsstraße 5 (oddelek za dobrodelne loterije), v skupinah ali posamezno, tudi pisмено ob priloženem znesku. Dalje se dobivajo pri c. kr. loterijskih uradih, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.

6d c. kr. glavnega ravnateljstva drž. loterij (oddelek za dobrodelne loterije).

Vzgojišče za deklice
(internat)

ČČ. šolskih sester v „Narodni šoli“
v št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem

se priporoča p. n. slovenskim staršem. Sprejmejo se deklice, ki želijo obiskovati v hiši se nahajajočo štirikazredno ljudsko šolo; potem večja, vsaj 16 let stara dekleta, ki dobivajo popolnega pouka in navodila v vseh za gospodinje potrebnih stvarah. — Na svoji četrti ure od „Narodne šole“ oddaljeni pristavi sprejmejo ČČ. šolske sestre tudi nekaj dečkov, ki želijo obiskovati „Narodno šolo“, v vzgojo in oskrbo. Šolsko leto se prične dne 4. novembra 1916. Plačilo 30 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati ČČ. šolskim sestram v št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.